

สารบัญเรื่อง

	หน้า
คำนำ	i
สารบัญเรื่อง	ii
สารบัญตาราง	vi
สารบัญภาพ	viii
สรุปย่อสำหรับผู้บริหาร	ix
Executive summary	xii
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 การกระจายอำนาจด้านสาธารณสุขและบทบาทขององค์กรปกครองท้องถิ่นด้านสุขภาพใน ต่างประเทศ	6
2.1 การกระจายอำนาจทางสาธารณสุข	6
2.1.1 ความสนใจในการกระจายอำนาจ	6
2.1.2 การกระจายอำนาจคืออะไร?	7
2.1.3 เหตุผลของการกระจายอำนาจ	8
2.1.4 รูปแบบการกระจายอำนาจ	9
2.1.4.1 การแบ่งอำนาจ (Deconcentration)	10
2.1.4.2 การคลายอำนาจ (Devolution)	12
2.1.4.3 การกระจายอำนาจสู่คณะกรรมการที่มีตัวแทนจากส่วนกลางและท้องถิ่น	13
2.1.4.4 การมอบอำนาจ (Delegation) สู่หน่วยงานอิสระของรัฐ	13
2.1.4.5 การปกครองแบบสหพันธรัฐ (Federalism)	14
2.1.4.6 การกระจายอำนาจโดยผ่านกลไกตลาดภายในองค์กรรัฐ	14
2.1.4.7 การขายโอนกิจการจากภาครัฐให้ออกชนดำเนินการ (Privatization)	14
2.1.5 ผลกระทบของการกระจายอำนาจ	16
2.2 องค์กรปกครองท้องถิ่นคืออะไร? มีองค์ประกอบอย่างไร? และบทบาทหน้าที่เป็นอย่างไร?	18
2.2.1 ความหมายขององค์กรปกครองท้องถิ่น	18
2.2.2 ระดับชั้นองค์กรปกครองท้องถิ่น	18
2.2.3 บทบาทขององค์กรปกครองท้องถิ่น	20
2.2.3.1 บทบาทปฐมนุ้ขององค์กรปกครองท้องถิ่น	20
2.2.3.2 บทบาททุติยภูมิขององค์กรปกครองท้องถิ่น	20
2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกลางและองค์กรปกครองท้องถิ่น (central-local relation)	21
2.4 บทบาทขององค์กรปกครองท้องถิ่นด้านสุขภาพของกลุ่มประเทศสนอร์ดิก	21
2.4.1 การปฏิรูประบบบริการสุขภาพของประเทศกลุ่มสนอร์ดิก	22
2.4.2 ประชากร พื้นที่รับผิดชอบ ระดับชั้น ประเภท และจำนวนองค์กรปกครองท้องถิ่น	23

สารบัญเรื่อง

หน้า

2.4.3 บทบาทด้านสุขภาพของรัฐบาลและองค์กรปกครองท้องถิ่นในกลุ่มประเทศนอร์ดิก	24
2.4.3.1 บทบาทด้านสุขภาพในประเทศกลุ่มนอร์ดิกที่มีรัฐบาลเมืองและเทศบาล	24
2.4.3.2 บทบาทด้านสุขภาพในประเทศที่มีเทศบาลเป็นองค์กรท้องถิ่นระดับเดียว	30
2.4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนกลางและองค์กรท้องถิ่น	33
2.5 บทบาทขององค์กรปกครองท้องถิ่นด้านสุขภาพของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาและด้อยพัฒนา	36
2.5.1 โครงสร้างและบทบาทด้านสุขภาพขององค์กรปกครองท้องถิ่น ในประเทศกำลังพัฒนา	36
2.5.2 ภาระทางการเงินขององค์กรปกครองท้องถิ่นสำหรับการจัดบริการสุขภาพ	37
2.5.3 ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นเมื่อเกิดการถ่ายโอนภารกิจด้านสุขภาพ ในประเทศกำลังพัฒนา	38
บทที่ 3 บทบาทด้านสุขภาพขององค์กรปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย	40
3.1 การปฏิรูประบบบริการสุขภาพขององค์กรปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย	40
3.2 คุณลักษณะขององค์กรปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย	42
3.3 บทบาทด้านสุขภาพของรัฐบาลและองค์กรปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย	43
3.4 หน้าที่ความรับผิดชอบของกระทรวงสาธารณสุขในการจัดบริการด้านสุขภาพ ประเทศไทย	44
3.5 บทบาทด้านสุขภาพขององค์กรปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย	44
3.5.1 บทบาทด้านสุขภาพของกรุงเทพมหานคร	45
3.5.1.1 โครงสร้าง บทบาท และปัญหาการจัดบริการด้านสุขภาพกรุงเทพมหานคร	45
3.5.1.2 งบประมาณด้านสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร	46
3.5.2 บทบาทด้านสุขภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)	47
3.5.2.1 การวางแผนและการดำเนินการด้านสาธารณสุขของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)	47
3.5.2.2 การบริหารงบประมาณและการจัดหารายได้ของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด(อบจ.)	50
3.5.2.3 ปัญหารอยต่อขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) กับ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	52
3.5.3 บทบาทความรับผิดชอบด้านสุขภาพของเทศบาล	52
3.5.3.1 การวางแผน การบริหารจัดการ และการดำเนินงานด้านสาธารณสุขของเทศบาล	52
3.5.3.2 โรงพยาบาลเทศบาล	56
3.5.3.3 การจัดเก็บภาษี รายได้ และรายจ่ายเทศบาล	57
3.5.3.4 ปัญหารอยต่อของพื้นที่เทศบาลกับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	58

สารบัญเรื่อง

หน้า

3.5.4 บทบาทด้านสุขภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	58
3.5.4.1 การทดลองการกระจายอำนาจสู่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	58
3.5.4.2 การดำเนินงานด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	59
3.5.4.3 การจัดหารายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	61
3.5.4.4 การดำเนินงานในเขตรอยต่อขององค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)ด้วยกัน	62
3.6 ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนกลางกับองค์กรปกครองท้องถิ่น	62
3.7 การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น	64
บทที่4 การบริหารจัดการยุคหลังการกระจายอำนาจด้านสาธารณสุข	65
4.1 บทบาทกระทรวงสาธารณสุขในประเทศไทย	65
4.1.1 โครงสร้างและภารกิจกระทรวงสาธารณสุข	66
4.1.2 ด้านการคลังสาธารณสุข	66
4.1.3 บทบาทด้านบริหารจัดการบุคลากรสาธารณสุข	67
4.1.4 บทบาทภารกิจกระทรวงสาธารณสุขหลังการปฏิรูประบบสุขภาพ	68
4.2 ทางเลือกสำหรับการถ่ายโอนภารกิจด้านสุขภาพสู่องค์กรปกครองท้องถิ่น	69
4.2.1 ทางเลือกที่ 1	69
4.2.2 ทางเลือกที่2	71
4.2.3 ทางเลือกที่3	73
4.3 ภาระด้านการเงินสำหรับการจัดบริการสุขภาพขององค์กรปกครองท้องถิ่น	75
4.3.1 ประชากรรับผิดชอบในพื้นที่องค์กรปกครองท้องถิ่นระดับต่างๆ	76
4.3.2 การมีหลักประกันสุขภาพประเภทต่างๆของประชาชนไทย	76
4.3.3 หลักประกันสุขภาพประเภทต่างๆของประชาชนในพื้นที่องค์กรปกครองท้องถิ่น	78
4.3.4 งบประมาณที่องค์กรปกครองท้องถิ่นต้องการสำหรับจัดบริการด้านสุขภาพตามทางเลือก	80
4.3.4.1 งบประมาณที่องค์กรปกครองท้องถิ่นต้องการเพื่อสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า	81
4.3.4.2 งบประมาณที่องค์กรปกครองท้องถิ่นต้องรับภาระตามบทบาทด้านสาธารณสุขทางเลือกที่ 1	83
4.3.4.3 งบประมาณที่องค์กรปกครองท้องถิ่นต้องรับภาระตามบทบาทด้านสาธารณสุขทางเลือกที่ 2	84
4.3.4.4 งบประมาณที่องค์กรปกครองท้องถิ่นต้องรับภาระตามบทบาทด้านสาธารณสุขทางเลือกที่ 3	85
4.4 ความรับผิดชอบด้านการบริหารบุคคลสำหรับการจัดบริการสุขภาพขององค์กรปกครองท้องถิ่น	89
4.5 ศักยภาพการบริหารสาธารณสุขขององค์กรปกครองท้องถิ่นและความเป็นไปได้	90

สารบัญเรื่อง

หน้า

บทที่ 5 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	93
5.1 พื้นที่เขตการให้บริการและกลุ่มประชากรเป้าหมายที่ต้องรับผิดชอบ (captured area and population)	93
5.2 สถานบริการสาธารณสุข: สถานภาพ มาตรฐาน ระบบบริหารจัดการ ประสิทธิภาพ และความรับผิดชอบต่อสาธารณชน	94
5.3 การบริหารงานบุคคล	95
5.4 การจัดสรรและการบริหารงบประมาณ	96
5.5 การติดตามประเมินผล	98
5.6 การมีส่วนร่วมของประชาชน	99
5.7 การศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาในอนาคต	100
บรรณานุกรม	101
บรรณานุกรมภาษาไทย	101
บรรณานุกรมภาษาอังกฤษ	102
ภาคผนวก	106